

“Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi”

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Funda KOCABIYIK
Genel Müdür

2013

I. Türkiye’de Geçmişten Günümüze Erken Çocukluk Eğitimi

II. Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminin Yapısı

III. Türkiye’nin Erken Çocukluk Eğitiminde Öncelikleri ve Hedefleri

IV. Erken Çocukluk Eğitiminde Yapılan Çalışmalar

V. Devam Eden Çalışmalar

I. Geçmişten Günümüze Erken Çocukluk Eğitimi

Cumhuriyet Öncesi Dönem:

Osmanlılarda, anaokulu olarak kurulmayan ancak kısmen bu işlevi yerine getiren kurumlar bulunmaktaydı. Bu kurumlar, Sıbyan mektepleri, İslahhaneler, Darüleytam-ı Osmanî ve Darüleytamlar'dır.

Cumhuriyet Dönemi:

1961 yılına kadar ülke çapında okuma yazma seferberliği ile uğraşıldığı ve ilköğretim okulları açıldığı için okul öncesi eğitime yeteri kadar önem verilememiştir. 1961'de 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu okul öncesi eğitimi yeniden gündeme getirmiştir.

I. Geçmişten Günümüze Erken Çocukluk Eğitimi

1962 yılında “*Anaokulu ve Anasınıfları Yönetmeliği*” çıkarılmış ve 1973’te yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’yla da Türk Milli Eğitim sisteminin genel yapısı içinde okul öncesi eğitime örgün eğitim sistemi içerisinde yer verilmiştir.

1992 yılına kadar İlköğretim Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen okul öncesi eğitim faaliyetleri, aynı yıl Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü’nün kurulması ile kurumsal anlamda yeni bir yapıya kavuşmuştur.

I. Geçmişten Günümüze Erken Çocukluk Eğitimi

2011 yılına gelindiğinde ise Millî Eğitim Bakanlığının yeniden yapılandırılmasına yönelik çıkarılan 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ve İlköğretim Genel Müdürlüğü birleşerek Temel Eğitim Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Ülkemizde Erken Çocukluk Eğitimine yönelik tüm faaliyetler Temel Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde; nitelikli, şeffaf, sistemli, izleme ve değerlendirmeye açık bir şekilde yürütülmeye devam etmektedir.

II. Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminin Yapısı

Erken Çocukluk Eğitimi hizmetlerinin, ülkemizde farklı kurumlar tarafından ve farklı biçimlerde sunulduğu görülmektedir. Buna göre, en sistemli ve planlı şekilde sunulan “kurum temelli okul öncesi eğitim hizmetleri” aşağıdaki gibi çeşitlenmektedir.

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve denetimindeki özel kurumlar tarafından sunulan hizmetler,
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ve denetimindeki kurumlar tarafından sunulan hizmetler
- Devlet Memurları Kanunu’nun 191. maddesine göre resmi kuruluşlar bünyesinde açılan kurumlar
- Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları, Sendikalar , İş Kanununa Tabi Ticari Şirketler Tarafından Açılan Kurumlar.

III. Türkiye'nin Erken Çocukluk Eğitiminde Öncelikleri ve Hedefleri

10. Kalkınma Planı (2014-2018)

- Bölgeler ve okul türleri arasındaki başarı düzeyi farklılıklarının azaltılması
- Niteliğin eşitlik ve hakkaniyet çerçevesinde artırılması
- Öğrencilerin sosyal, zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimine katkı sağlayan okul öncesi eğitimin, imkânları kısıtlı hane ve bölgelerin erişimini destekleyecek şekilde yaygınlaştırılması
- Kaliteli, hesaplı ve kolay erişilebilir kreş ve okul öncesi eğitim imkânlarının yaygınlaştırılması
- Çocukların yoksulluktan kaynaklanan yoksunluklarının giderilmesi, erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi, okullaşma ve okula devam oranlarının yükseltilmesi

III. Türkiye'nin Erken Çocukluk Eğitiminde Öncelikleri ve Hedefleri

- Öğretmen yetiştirme ve geliştirme sisteminin yeterlilikleri esas alan bir şekilde yeniden yapılandırılması
- Kariyer gelişim ve performans değerlendirme sisteminin oluşturulması
- İzleme ve değerlendirme faaliyetlerinde etkinlik sağlanması
- Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve eğitim ile istihdam ilişkisinin güçlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması.

III. Türkiye'nin Erken Çocukluk Eğitiminde Öncelikleri ve Hedefleri

MEB 2010-2014 Stratejik Planı

- Okul öncesi eğitimde % 33 olan net okullaşma oranını dezavantajlı çocukları gözeterek plan dönemi sonuna kadar % 70'in üstüne çıkarmak (5 yaş grubu için)
- Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimde okullaşma oranı ile ilgili hedefleri yakalayabilmek için ihtiyaç duyulan öğretmen sayısının tamamını karşılamak
- Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimi çeşitlendirmek ve bu alanda toplumsal farkındalığı artırmak.

IV. Erken Çocukluk Eğitiminde Yapılan Çalışmalar

A. YAYGINLAŞTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Toplum Temelli Erken Çocukluk Hizmetleri

AMAÇ:

Hakkaniyet ve eşitlik ilkeleri çerçevesinde erken çocukluk eğitimine erişemeyen veya erişim zorluğu yaşayan dezavantajlı tüm çocukların kaliteli erken çocukluk hizmetlerine ücretsiz olarak erişimini sağlamak

YÖNTEM:

Kurumsal modeli destekleyen alternatif modeller oluşturulması (oyun odası, oyuncak kütüphanesi, gezici sınıf gibi)

IV. Erken Çocukluk Eğitiminde Yapılan Çalışmalar

- Hizmet sunumu için MEB'in öncülüğünde yerel düzeyde protokoller yolu ile işbirlikleri oluşturulması (kamu kuruluşları, STK'lar, belediyeler, valilikler ve bu kurumlara bağlı kuruluşlar arasında),
- Çocukların kolaylıkla ulaşabileceği (mahalle bazlı) ve yerel kuruluşlara ait atıl durumda bulunan fiziksel mekanların düşük maliyetler ile onarılması ve donatılması,
- Öğretmen, eğitim programı ve standartların MEB tarafından sağlanması ve denetlenmesi yoluyla kurumlarda kalitenin ve devamlılığın sürdürülmesi

IV. Erken Çocukluk Eğitiminde Yapılan Çalışmalar

Toplum Temelli Erken Çocukluk Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması

Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında 10 ilde yapılan çalışmalar yoluyla bugün 3000'den fazla dezavantajlı çocuğa ulaşıldı. Daha fazla çocuğa daha sistemli bir şekilde ulaşabilmek için toplum temelli erken çocukluk hizmetlerine yönelik bir yasal düzenleme metni üzerinde çalışılıyor.

IV. Erken Çocukluk Eğitiminde Yapılan Çalışmalar

B. Kalitenin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar

• Kalite standartlarının oluşturulması: Toplam 6 ayrı alanda standartlar geliştirilip pilot uygulamaları tamamlandı

1. Öğrenme ortamı
2. Eğitim programı
3. Aile ve toplum katılımı
4. Çalışanların niceliği, niteliği ve mesleki gelişimi
5. Sağlık, beslenme ve güvenlik
6. Yönetim ve liderlik

• Pilot uygulamaların sonuçları ışığında gerekli yasal çerçeve ve yazılım oluşturularak kalite standartları hayata geçirilecek, standartlar ile uyumlu bir denetim modeli geliştirilecek ve kurum açma mevzuatı bu temelde güncellenecektir.

V. Devam Eden Çalışmalar

1. Kalite standartlarının, erken çocukluk eğitim hizmeti veren kurumlarda uygulanabilmesi için mevzuatta yenileme çalışmaları başlatılmıştır.
2. 0-66 aylık çocuklara yönelik eğitim programları güncellenmiş ve ilgili materyeller hazırlanarak ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır.
3. Erken çocukluk eğitiminde kalite çalışmaları çerçevesinde öğretmen eğitimleri ülke genelinde devam etmektedir.

V. Devam Eden Çalışmalar

4. Özellikle dezavantajlı çocuklara yönelik geliştirilen erken çocukluk hizmetlerine erişimi artırmak amacıyla toplum temelli okul öncesi eğitim hizmet modellerini ülke genelinde yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.
5. Kalite standartlarına uygun olarak denetimin iyileştirilmesi için yeni denetim modelleri üzerine çalışmalar devam etmektedir.
6. Okul öncesi eğitime yeni bir gelişme sağlamasını beklediğimiz yeni yönetmelik çalışmalarımız son aşamasına gelmiştir.
7. Anne baba eğitimleri sivil toplum kuruluşlarının da desteği ile önceki yıllara göre ivme kazanarak devam etmektedir.

V. Devam Eden Çalışmalar

8. Okul öncesi çocuklarının sosyal becerilerine destek olmak amacıyla Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve üniversitelerle yapılan işbirliği sonucu Okul Öncesi Eğitimde Sosyal Beceri Destek Projesi ülke genelinde yaygınlaştırılmaya devam etmektedir.

9. Okul Öncesi Eğitime erişimin düşük olduğu bölgelerde çocuklarımızın hayata eşit fırsatlarla başlayabilmeleri için kaliteli bir okul öncesi eğitim olanağı sağlanması amacıyla projelerimiz yürütülmektedir.

V. Devam Eden Çalışmalar

10. Okul öncesi eğitim kurumlarının yetersiz olduğu bölgelerde kurum gereksiniminin karşılanması için; sivil toplum kuruluşları, hayırseverler ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği yapılarak kurum ve derslik sayımız artırılmaya çalışılmaktadır.

11. Erken çocukluk eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin, çocukların bilişsel ve sosyal gelişiminde etkin bir şekilde kullanılmasının yaygınlaştırılması için “Erken Öğrenme Programı” uygulanmaktadır.

Teşekkür ederim...